

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

עין משפט נר מצוה

מ.

תבא א מ"י פ"ב מהל'
ע"ז הלכה ד סמנ
לאון טו:
תבב ב טו"ע ח"ט פ"ר
רבע סעי' 6:
תבג ד סמנ לאון 3:

תורה אור השלם

1. גרבו ? מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו:
2. כבוד את אביך ואת אמך כאשר צוך ? ? אלהיך למען יאריךך ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר ? אלהיך נתן לך: דברים ה טו
3. רדף צדקה וחסד ומצא חיים צדקה ויבדוד: משלי כא טו
4. סור מרע ועשה טוב בקש שלום וירדפה: תהלים לד טו
5. לא תאבה את ? אלהיך לשמע בקולו ולדבקה בו כי הוא חייך וארך ימך לשבת על האדמה אשר נתבע ? לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם: דברים ל כ
6. שלח תשלח את האמ ואת הבנים תחף לך למען ייטב לך והארבת ימיך: דברים כב ב
7. אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו: ישעיהו ג י
8. אוי לרשע רע כי גמול דין יעשה לו: ישעיהו ג יא
9. ויאכלו מפרי דרבים וממועצותיהם ישבעו: משלי לא א
10. אז נדברו יקאי ? איש אל רעהו ויקשב ? וישמעו וקבת ספר וכוון לקונו יקרא ? ולחשבו שמו: מלאכי ג טו
11. און אם ראיתי בלבי לא ישמע אדני: תהלים סו יח
12. שמעי הארץ הבה אנכי מביא רעה אל העם הזה פרי מחשבותם כי על דברי לא תקשבו ותורתו וקראסו בה: ירמיהו ו ט
13. למען תפש את בית ישראל בלבם אשר נזרו מעלי בגלוליהם בלם: יחזקאל יד ה
14. ואתם בית ישראל מה אמר אדני ? איש גלוליו לבו עבד ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחזקו עוד בבתותיכם ובגלוליהם: יחזקאל ל ט

מוסף תוספות

א ויכל לעשות מעשיו מה יצור חפץ דודאי אין יצור מתגבר עליו. מוס' מנייה טו ועי' מוס' ה"ל"ש שמוק' ב. אחר שוגג ואחד מיד בחלול השם. מוס' ה"ל"ש. כלומר נפרעים לאלהת ואע"פ שהביאו אותה באנן שלא כלשונה הכי אורחא דתלמודא בכמה דוכתי. רע"ב"ג. ג. דאין וזו אצל וזו אצל וזו אצל.

גוון רבי זדוק. שלבש כח לכוף יצרו להתגבר בחפצי קונו: אמר מאי נפקא מינה. דהא מילתא דלא נודמן לי אלא מאכל טמא יש לי ללמוד מאכל דעביד האי הצועל ארמית ראו למאכל טמא: שגרם סנורא. אותה ארמית הסיקה את הסנור לללות דבר הטמא שם. ואשה גדולה היתה שאין יכול ליפטר ממנה ומסור צידה להורגו: קא מנחא ליה. לאומו עלי צמוכו: נפיל בהא. צבור של גיהנם: אי ידעי. אילו ידעתי שחמור עליכם הדבר כל כך: דיקולי. סלים שגשים נומות שם פלתיקן: אעתיקסן. שהייתי צמקין אחר רחוק ד' מאות פרסי: לאו עניוסא. צמתייה אס לא העניות לא הורכתי להיות עסקי במלכת נשים: שפא. שם כלי: דיגרי. וזכוכי: יאריכון ימיד. לעולם הבא: ייעב לך. צחיין: ימלא חיים. לעולם הבא דקה וכבוד בעולם הזה: חייך. בעולם הזה ואורך ימים לעולם הבא: בשלוח הקן נמי כו'. וליתנייה: רבי אידי אסברא לי. אינו דומה לאלו דהקן כולו הבריות נתניו ממנו ומלא טוב לשמים וטוב לבריות וזהוהו כמידי פרי מעלליהם ואלו דהא קרא כמידי כי טוב כי פרי מעלליהם ואלו דהקן כאלו דשילוח הקן טוב לשמים הוא ואין כאן טוב לבריות ולא כמידי ביה כי פרי מעלליהם ואלו דהקן לא תנייה גבי אוכל פירותיהן בעולם הזה: רע לשמים ורע לבריות. כגון רוצח וגזלן וגנב: רע לשמים ואינו רע לבריות. מנלה עריות מצוה מועדים: אוכל חלב: אין לו פירות. אין נפרעין ממנו יותר מכדי רשעו: עבירה שעושה פירות. כגון חילול השם שאדם חשוב עובר עבירה ואחרים למדין ממנו לעשות: כן: מהשנה שעושה פירות. שקיים מתחבטו ועשה: מלרפה למעשה. ונפרעים ממנו אף על פרי מתשפוטם בעובר וזונה כמידי כי הדל מהרהר לעשות מלרפה למעשה ואפי' לא עבד לה אין חזרתו לשם שמים אלא שלא הורכך לה כדבר הונא דלמדי נעשית לו כהימר: ואם שם קדיש לא סהלו. היינו פרהסיא שהרואה מוזלל כבוד המקום: ילבש שחורים. שלא יראה עלמו כבודו אולי יך לבדו צדק וגם: אם ימטא אין אדם נותן לב לפי שאינו חשוב בעיניהם לכן ילבש שחורים: אין עושין לה כהנוני. המקיף לאדם פעמים רבות וגובה לה הקפומי יחד אין עושין כך מלמעלה למחללי השם אלא נפרעין מיד: שאם היסה. כך המאונים שקולה יש צלח העונות חילול השם מכריע את הקף לחובה. והאי מקיפין לשון עיוני כמו אין מקיפין צדעי (חולין דף טו:ו) אקפיהו ואידמו (ספ דף ג.) א שמקריב זו אלל זו ומענין אס דומות: לפי

וייעשה מה שרבו חפין. פי' ר"ח ח"ו שהותר לו לעבור עבירה אלא כך אמר ר' אלעאי יגיעת דרכים והאכסנאות ולבישת שחורים משצדים יצ' הרע ומונעים אדם מן העבירה: א"י מקיפין בחיולו השם. פ"ח משנה במסכת אבות וזמא היינו הא דמתן (פ"ד מ"ד) כל המחלל שם שמים צמך נפרעין ממנו בגלוי אבל לשון מקיפין קשה וזמא צרימא היא אף על גב דאומר תנן: תלמוד

צערתיך רב כהנא הוה קמובין דיקולי תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה איזיל איקשיט נפשאי סליק ומאיגרא לארעא אתא אליהו אמר ליה אמרתהן ארבע מאה פרסי א"ל מי גרם לי לאו עניותא יהב ליה שיפא דיגרי: רמי ליה רבא לרב נחמן: הנין אלו דברים שאדם עושה אותן ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא אלו הן כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שבין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם בכיבוד אב ואם כתיב: למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך בגמילות חסדים כתיב: רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד ובהבאת שלום כתיב: בקש שלום ורדפהו ו"א"ר אבהו אתיא רדיפה רדיפה כתיב הכא בקש שלום ורדפהו וכתיב התם רודף צדקה וחסד בתלמוד תורה כתיב: כי הוא חייך ואורך ימך ב"שילוח הקן נמי כתיב: למען ייטב לך והארבת ימים ליתני נמי הא: תנא ושייר תני תנא: אלו דברים ואת אמרת תנא ושייר אמר רבא רב אידי אסברא לי: אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב אלא טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב כיוצא בדבר אתה אומר: אוי לרשע רע כי גמול דין יעשה לו וכי יש רשע רע ויש שאינו רע אלא רע לשמים ורע לבריות הוא רשע רע רע לשמים ואינו רע לבריות זהו רשע שאינו רע: ה"זוכות יש לה קרן ויש לה פירות שנאמר אמרו צדיק כי טוב וגו' עבירה יש לה קרן ואין לה פירות שנאמר אוי לרשע רע וגו' ואלא מה אני מקיים: ויאכלו מפרי דרכם וממועצותיהם ישבעו עבירה שעושה פירות יש לה פירות ושארין עושה פירות אין לה פירות מחשבה טובה: מצרפה למעשה שנאמר: אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו: מאי ולחושבי שמו אמר רב אסי אפילו חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה: מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה שנאמר: און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' ואלא מה אני מקיים: ה"גנני מביא אל העם הזה רעה פרי מחשבותם מחשבה שעושה: פרי הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה שאין בה פרי אין הקב"ה מצרפה למעשה ואלא הא דכתיב למען: תפוש את [בית] ישראל בלבם אמר רב אחא בר יעקב ההוא בעבודת כוכבים הוא דכתיב: דאמר מר: חמורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמורה בכל התורה כולה עולא אמר כדבר הונא: דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו סלקא דעתך אלא געשית לו כהיתר אמר רבי אבהו משום רבי חנינא נוח לו לאדם שיעבור עבירה בסתר ואל יחלל שם שמים בפרהסיא שנאמר: ואתם בית ישראל כה אמר ה' איש גילוליו לבו עבדו [ואחר] אם אינכם שומעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו: אמר רבי אלעאי הזקן אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורים ויתכסה שחורים ויעשה כמו שלבו הפך ואל יחלל שם שמים בפרהסיא איני: והתניא: כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם: מה היא רבה אומר יזה המסתכל בקשת רב יוסף אומר זה העובר עבירה בסתר לא קשיא הא דמצי כיוף ליצירה והא דלא מצי כיוף ליצירה תנן התם: אין מקיפין בחילול השם אחד שוגג ואחד מזיד מאי אין מקיפין אמר מר זוטרא שאין עושים כהנוני מר בריה דרבנא אמר לומר שאם היתה שקולה מכרעת: ת"ר לעולם

ראיה לשון הגמרא מוכיח כן שחולק על פי' מקיפין וזה דתינה למר זוטרא אבל למר בריה דרבנא מה ענין זו אצל וזו אצל וזו אצל.

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

הנהרות הב"ח

א) גמ' מהשנה שעושה פירות מ"י א"ר א"ר א"ר א"ר מעשה וכן בסמוך:

מוסף רש"י

אתיא רדיפה רדיפה. שטלם שבר גדול להבאת שלום שאוכל פירותיהם בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא כגמילות חסדים וכתיב בני ימלא חיים דקה בעולם הזה ויבדו בעולם הזה [בבנות וקט]. תני תנא אלו דברים. דמשמע דוקא (ותנות ד). שכל הכופר בה כמורה בכל התורה כולה. כמכחי (ממדבר טו) וכי תשנו ולא תעשו את כל המצוות האלה וגו' וילפנת בהיות מ"י דעבודתם כוכבים (מ"י חולין ה.) וכע"ז שבעות (ס.). נעשית לו כהיתר. דומה בעניו הכימר (ש"ב טו) וכע"ז סוסה (בב.). ילך למקום שאין מכירין אותו. אין דעתו גסה עליו ושמה יקל כח יצרו וכו' אם ימטא אין אדם נותן לב לפי שאינו חשוב בעיניהם וכן צלצט שחורים (חולין טו.) והואיל ואין מכירין אותו שם, ליכא חילול השם, ואמר לן רע משום דכ האו נעשה מה שנתן פהך יראה למר דודאי כיון שלבש שחורים וכו' איך עבר בדבר שאין חפץ מכלל ואליך עבירה (חורין י.) ראו לו שלא בא לעולם. טוב ויפה היה לו אם לא בא לעולם (חגיגה י.) הא דמצי כיוף ליצירה. ונעשה על השם נחמה בפתר חלולו מצוי הרגלים. והא דלא מצי כיוף ליצירה. ונעשה על השם נחמה בפתר חלולו מצוי כפינו כי אדם ממנו מתעשו ומשכיס אחריו ונמלא שם שמים מחלול על דר וזמורים ראו לו שלמד מוכי עשוי ופוסקין ואין למדין. וקשה הוא חלול השם בעבודת כוכבים מהכא (יחזקאל כ לט) ואתם בית ישראל לבו עבדו ומתעשו ונמלא שם שמים מחלול על דר אחד שוגג ואחד מזיד. אם עשית בשגג נובח מתי כעין הגמרא. כי האי דלמדין בעלמא (מגילה י.) מתי מה מחשבו ירחל שצלותו אדם על ששחמחו ללג על צדקתו וכו' דבר. אם השתחוו ללג יחיו כלים נגמרי. אל' הם לא אלא נפתי משום נבוכדנצר. אף הקב"ה לא עשה עמכם אלא לפנים, דלמדתו ענין שחטאו פרע מהם. היינו כעין שוגג, ואם עשה כמזיד נובה ממנו צדקתו גמור בגלוי (סו. טו.)